

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0421U102194

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-05-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Проценко Ігор Анатолійович

2. Protsenko Ihor Anatoliiovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 06.03.01

Назва наукової спеціальності: Лісові культури, селекція, насінництво

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 23-04-2021

Спеціальність за освітою: Лісове господарство

Місце роботи здобувача: Державне підприємство "Лисянське лісове господарство"

Код за ЄДРПОУ: 00993417

Місцезнаходження: Тракторна, буд. 25, с. Яблунівка, Лисянський р-н., Черкаська обл., 19335, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Державне агентство лісових ресурсів України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.004.09

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, м. Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, м. Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.47

Тема дисертації:

1. Меліоративні властивості захисних лісових насаджень на рекультивованих відвалах Юрківського буровугільного кар'єра
2. Meliorative Properties of Protective Forest Plantations on Recultivated Dumps of Yurkiv Brown Coal Quarry

Реферат:

1. Дисертацію присвячено дослідженню меліоративних властивостей, санітарного стану, продуктивності та меліоративної ефективності захисних насаджень на рекультивованих відвалах Юрківського буровугільного кар'єру. Проведено комплексні дослідження впливу лісомеліоративних насаджень різного видового складу на лісорослинні умови, визначено санітарний стан, ріст і продуктивність насаджень на рекультивованих землях. За показником вмісту гумусу найбільші значення властиві мішаним сосново-березовим, робінієвим і березовим насадженням. Твердість ґрунту рекультивованих відвалів у соснових, дубових і робінієвих насадженнях становила відповідно $6,7 \text{ кг} \cdot (\text{см}^2)^{-1}$, $4,6$ і $3,7 \text{ кг} \cdot (\text{см}^2)^{-1}$. Феномен меншої твердості ґрунту в робінієвих насадженнях знаходить своє пояснення у поверхневій кореневій системі, яка населяє і розпушує верхній шар ґрунту, а також наявністю азотофіксуючих бактерій, які концентруються у жовнях і своєю дією

пом'якшують ґрунтові частинки. Співвідношення активного і провідного коріння сосни звичайної становить 1:3,4, що характеризує низьку фізіологічну активність підземної частини сосни і ослаблення деревостанів. У насадженнях дуба звичайного і дуба червоного переважає активна частина підстилки, що свідчить про настання періоду інтенсивного росту і розвитку деревних і кущових рослин, високу мікробіологічну активність підстилки листяних насаджень. У насадженнях з перевагою дуба звичайного і дуба червоного також виявлено високий відсоток плодів, частка яких складає 16,6 і 18,3 % відповідно, що у перспективі забезпечить природне поновлення на рекультивованих землях. Встановлено, що найвпливовішими чинниками істотного погіршення санітарного стану соснових культур на рекультивованих землях є ураження кореневою губкою і всихання дерев внаслідок зменшення живлення рослин, які досягли порушеного материнського горизонту на глибині понад 40–50 см. Надано рекомендації з лісової рекультивації порушених земель лісомеліоративними методами.

2. The thesis is devoted to the study of reclamation properties, sanitary condition, productivity and ameliorative efficiency of protective plantations on reclaimed dumps of Yurkiv brown coal quarry. A comprehensive study of the impact of forest reclamation plantations of different species composition on forest site conditions, the sanitary status, growth and productivity of plantations on reclaimed lands were determined. The depth of the humus layer of soil under the canopy of plantations on recultivated dumps varies from 5 to 30 cm. Low-thickness 5 cm humus horizon is typical of places where pure plantations of Scots pine and mixed with birch aged 37–40 years are grown. In terms of humus content, the highest values are inherent in mixed pine-birch, black locust and birch plantations. Soil hardness of reclaimed dumps in pine, oak and black locust plantations was respectively $6.7 \text{ kg} \cdot (\text{cm}^2)^{-1}$, 4.6 and $3.7 \text{ kg} \cdot (\text{cm}^2)^{-1}$. In terms of humus content, the highest values are characteristic of mixed pine-birch, black locust and birch plantations, which are close in value to the indicators for soil samples taken under the canopy of plantations on intact soils. The thickness of the humus layer and the humus content has the highest values in the lower part of the slope, where the fertile soil layer is alluvial. The ratio of active and conductive roots of Scots pine is 1:3.4, which indicates low physiological activity of the underground part of the trees and thus the weakening of the stands. At the same time, the ratio of active and conductive roots in common oak and red oak, which is in the range of 1:2.4 and 1:2.3, respectively, indicates the activation of physiological processes, intensive root growth, development of lower horizons, which ultimately enriches the soil and promotes the growth of these recultivation plantations on reclaimed lands. Analysis of the sanitary condition index showed that pine stands are highly weakened. Weakened pine trees account for 44.7 %, and the sanitary index varies between 3.01–3.41. It is established that the most influential factors of significant deterioration of the sanitary condition of pine plantations on the recultivation lands are root sponge damage and drying of trees due to reduced nutrition of plants that have reached the disturbed maternal horizon at depths over 40–50 cm.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Юхновський Василь Юрійович
2. Yukhnovskyi Vasyl Yuriiovych

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.03.01, 06.03.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Юхновський Василь Юрійович
2. Yukhnovskyi Vasyl Yuriiovych

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.03.01, 06.03.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Генік Ярослав Вячеславович
2. Henyk Yaroslav Viacheslavovych

Кваліфікація: д. с.-г. н., 06.03.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шлапак Володимир Петрович

2. Shlapak Volodymyr Petrovych

Кваліфікація: д. с.-г. н., 06.03.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Лакида Петро Іванович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Лакида Петро Іванович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.